Najstaršia ručne písaná pamiatka na území Slovenska. Kniha vznikla okolo roku 1083.

CODEX NITRIENSIS

IN ILLO TEPORE. SCDM MARCV.

MAGDALE
NE ET MARIA
IACOBI ET
SALOME
EMERVNT
AROMATA.
VT VENI
ENTES
VNGERENT
IHESVM;

Et ualde mane una sabbatorum uenunt admonumen
tum. ortu iam sole. Et dicebant admuicem. Quis reuoluet
nobis lapidem abhostio monumenti. Et respicientes. uide
runt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus ualde. Et
introeuntes in monumentum. uiderunt iuuenem sedentem in
dextris coopertum stola candida. & obstupuerunt. Qui dicit
illis. Nolite expauescere. Ihm queritis nazarenum. crucifi
xum. Surrexit. non est hic. Ecce locus. ubi posuerunt eum.
Sedite dicite discipulis eius & petro. quia precedet uos in
galileam. Ibi eum uidebitis. sicut dixit uobis. FERIA. II.
IN ILLO TEMPORE. Duo Scō Luca ō.
ex discipulis ibant in castellum quod erat a. lx. stadiis
sabdiorum sexaginta ab hierusalem nomine emmaus. & ip
si loquebantur ad inuicem de his omnibus que acciderant.
Et factum est dum fabularentur & secum quererent. &

ipse ihc appropinquans ibat cum illis. Oculi autem illorum
tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sunt
hi sermones quos confertis ad inuicem ambulantes & estis
tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas dixit
ei. Tu solus peregrinus es in hierusalem & non cognouisti
que facta sunt in illa his diebus. Quibus ille dixit. Que.
Et dixerunt. De ihu nazareno qui fuit uir propheta po
tens in opere & sermone coram deo & omni populo. Et quo
modo tradiderunt eum summi sacerdotes & principes nri
in dampnationem mortis & crucifixerunt eum. Nos autem
sperabamus quod ipse esset redempturus israhel. Et inue
super hec omnia tertia dies est hodie quo hec facta sunt.
Sed & mulieres quedam ex nris terruerunt nos que ante
lucem fuerunt ad monumentum & non inuento corpore eius
uenerunt dicentes se etiam uisionem angelorum uidisse
qui dicunt eum uiuere. Et abierunt quidam ex nris ad
monumentum & ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt.
Ipsum uero non inuenerunt. Et ipse dixit ad eos. O stulti
& tardi corde ad credendum in omnibus que locuti sunt
prophete. Nonne hec oportuit pati xpm & ita intrare in
gloriam suam. Et incipiens a moyse & omnibus prophetis
interpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso
erant. Et appropinquauerunt castello quo ibant & ipse
se finxit longius ire. Et coegerunt illum dicentes. Mane
nobiscum qm ad uesperascit & inclinata est iam dies.
Et intrauit cum illis. Et factum est dum recumberet
cum illis accepit panem & benedixit ac fregit & porri
gebat illis. Et aperta sunt oculi eorum & cognouerunt eum
& ipse euanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad inuicem.
Nonne cor nrm ardens erat in nobis dum loqueretur in uia
& aperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora
regressi sunt in hierusalem & inuenerunt congregatos
undecim & eos qui cum ipsis erant. dicentes quod surrexit

NITRIANSKY EVANJELIÁR

(Proprium de tempore. Dominica Resurrectionis.)
(Jednotlivé obdobia liturgického roka. Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania.)
PODĽA MARKA (16, 1 – 7)
Za onoho času Mária Magdaléna a Mária Jakubova i Salome nakúpili voňavé oleje a išli ho pomazať. V prvý deň týždňa, skoro ráno, po východe slnka, prišli k hrobu a hovorili si: „Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu?“ Ale keď sa pozreli, videli, že kameň je odvalený; bol totiž veľmi veľký. Keď vošli do hrobu, na pravej strane videli sedieť mladíka oblečeného do bieleho rúcha a stŕpli. On sa im prihovoril: „Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili. Ale choďte a povedzte jeho učeníkom a Petrovi: »Ide pred vami do Galiley. Tam ho uvidíte, ako vám povedal.«“

FERIA II[a]
PONDELOK (VO VEĽKONOČNEJ OKTÁVE)
PODĽA LUKÁŠA (24, 13 – 35)
Za onoho času išli dvaja z Ježišových učeníkov do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali,

Fólio 1v

priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali. I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?“ Zastavili sa zronení a jeden z nich, menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ On im povedal: „A čo?“ Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj naľakali. Pred svitaním boli pri hrobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“ On im povedal: „Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo. Tak sa priblížili k dedine, do ktorej šli, a on sa tváril, že ide ďalej. Ale oni naň naliehali: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!“ Vošiel teda a zostal s nimi. A keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho. Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol. Tu si povedali: „Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedenástich a iných s nimi a tí im povedali: